

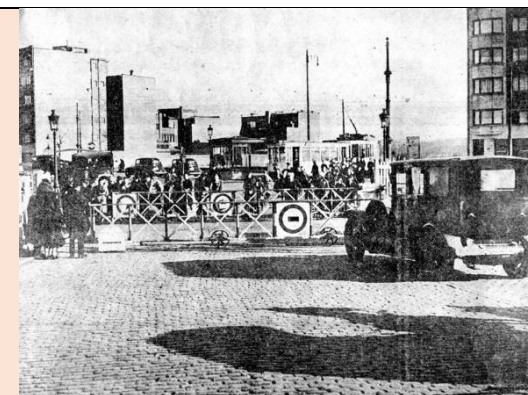

SPOREN NAAR ANTWERPEN-ZUID

**STUDIE OVER HET VROEGERE STATION
ANTWERPEN-ZUID, DE VERDWENEN
EN DE NIET-GEREALISEERDE
SPOORLIJNEN TEN ZUIDEN VAN
ANTWERPEN**

Paul Jacops & Jef Van Olmen

DE 'LIJN VAN WAARLOOS' ANTWERPEN-ZUID – WAARLOOS – MECHELEN/MUIZEN

F. – DE OVERWEG MET DE JAN VAN RIJSWIJCKLAAN

*Research: Jef Van Olmen
Redactie: Jef Van Olmen*

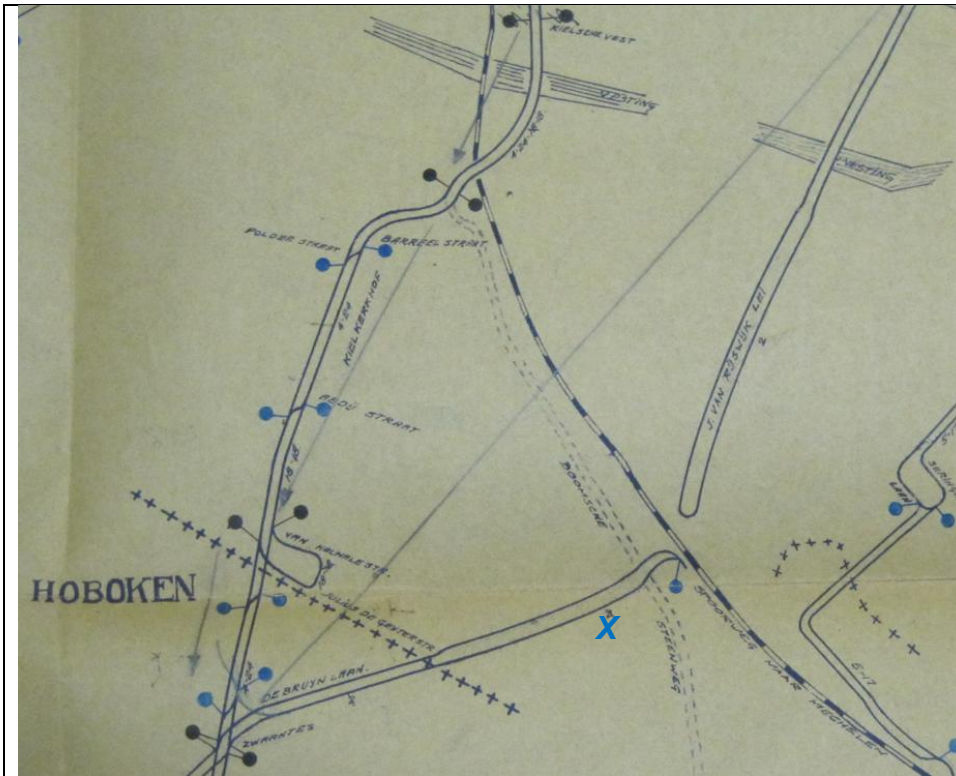
DE 'LIJN VAN WAARLOOS' ANTWERPEN-ZUID – WAARLOOS – MECHELEN/MUIZEN F. – DE OVERWEG MET DE JAN VAN RIJSWIJCKLAAN

Versie 2025 01 27

De overweg met de Jan Van Rijswijcklaan

In de jaren twintig werd de Jan Van Rijswijcklaan verlengd van de Brialmontomwalling tot aan de spoorweg van Antwerpen-Zuid naar Mechelen/Muizen. Aan de zuidelijke kant van de spoorlijn werd de VIIde-Olympiadelaan aangelegd. In oktober 1925 werd beslist om beide lanen met elkaar te verbinden en een overweg aan te leggen. Eind februari 1926 kwam de overweg in dienst; de enige gelijkgrondse kruising van de lijn Antwerpen-Zuid – Mechelen/Muizen.

Op beide lanen reed tram 2, maar de tramlijn naar/van Hoboken kruiste de sporen van de 'grote spoorweg' niet, wél die van de tramlijn van de Buurtspoorwegen op de Boomsesteenweg! De reizigers moesten te voet de overweg oversteken en vervolgens opnieuw de tram nemen. Kant Jan Van Rijswijcklaan was er een keerlus voor de tram. Eerst na de opheffing en de opbraak van de spoorlijn (zie verder), werden de tramsporen van lijn 2 met elkaar verbonden. De tramreizigers konden vanaf januari 1938 eindelijk zonder overstap van en naar Hoboken reizen.

Hierboven: ligging van de vroegere overweg na de opheffing van de spoorlijn en de doortrekking van tramlijn 2.

Kaartje uit 1938: www.cartesius.be

Hiernaast: tramlijn 2 vóór de afschaffing van de spoorlijn Antwerpen-Zuid – Mechelen/Muizen. Tussen beide eindpunten van lijn 2, op de Jan Van Rijswijcklaan en de VIIde-Olympiadelaan, bevond zich weliswaar een overweg, maar de trams reden er niet over.

X = VIIde-Olympiadelaan

Document: verzameling VlaTAM.

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacobs & Jef Van Olmen.

Twee krantenartikelen over de verlengde Jan Van Rijswijcklaan en de overweg:

Gazet van Antwerpen, 14 juli 1925

Een nieuwe politiek

Besparingen invoeren, daar waar er misbruiken vastgesteld worden, dat is zeer prijsbaar, doch deze inspanningen kunnen zeer gevaarlijk worden, daar waar het werken van openbaar nut geldt. Dit was het geval aan de verlengde Van Rijswijcklaan onzer stad, welke door het spoor werd doorgesneden. Er bestaat van over jaren een ontwerp van hervorming van ons spoorwegnet aan de Zuidstatie. Deze hervorming brengt mede dat al de sporen van de statie recht op Hoboken loopen en vandaar zich uitspreiden rechts over de ontworpen brug over de Schelde, links om de baan van Brussel te Oude-God te bereiken. Dit ontwerp brengt mede dat de viaduct van het Kiel verdwijnt, alsmede de spoorlijn die er onder loopt. (...) Daarna heeft de stad gevraagd dat er ten minste een voorloopige barreelweg zou gemaakt worden om van de Van Rijswijcklaan over den spoorweg door te laten lopen naar Wilryck en Boom. De minister antwoordde dat dit kon geschieden, mits de stad

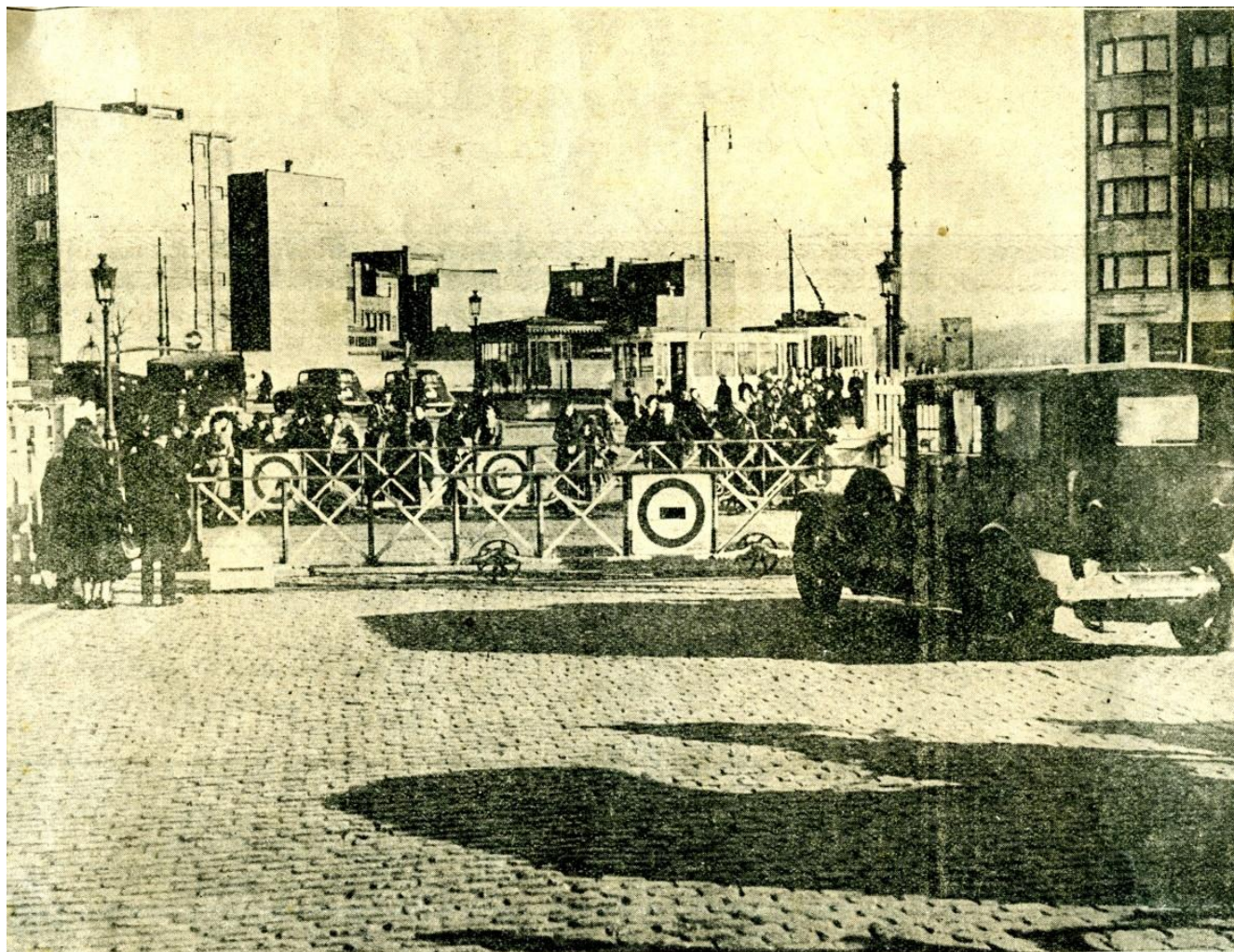
niet alleen de werken zou doen op hare kosten, doch dat zij bovendien nog den barreelwachter zou betalen en de gebeurlijke risico's voor ongevallen op haar zou nemen. De stad stak er natuurlijk den neus tegen op en de onderhandelingen duurden nog voort. Minister Anseele heeft thans laten weten dat hij wenscht die kwestie onmiddellijk grondig in te studeeren. Hij doet uitschijnen dat omwille er spoedige uitbreiding der Antwerpsche omgeving het nuttig is, ook voor de algemeene belangen van den Staat, dat de stad Antwerpen uitgebreide terreinen kunne stellen en het publiek aanbieden om er zoo spoedig mogelijk, en zooveel mogelijk, huizen op te richten. Indien er een voorlopige post van bewaring aan dien overweg dient gesteld, dan zullen de kosten daarvan op breeden voet vergoed worden, voor de diensten aan het algemeen verkeer hierdoor bewezen.

Gazet van Antwerpen, 1 oktober 1925

Aan de verlengde Jan Van Rijswijcklei.

Het stedelijk bestuur van Antwerpen heeft meer dan eens aangedrongen bij den betrokken minister, opdat de verlengde Van Rijswijcklei in verbinding zou gesteld worden met den Boomschen Steenweg, door een barreel over den spoorweg aldaar. Thans werd door heer Anseele, minister van spoorwegen, aan deze vraag voldaan. Eerlang zal met dit werk begonnen worden, daar de regeling tusschen de Regeering en de stad thans geteekend is. Door de zorgen van de stad zal er een steenweg worden gelegd tot aan de verlengde Jan Van

Rijswijcklei en de Staat zal er een bewaakten barreel laten maken. Een prachtige toegang tot de stad wordt op die wijze verwezenlijkt. Op deze manier wordt ook het bereiken der stad veel vergemakkelijkt, daar men de viaduct van 't Kiel niet over moet. De Van Rijswijcklei heeft een dubbelen rijweg. De verbinding tusschen 't Kiel en de stad zal door deze regeling er ook heel wat bij winnen. Tram 2 rijdt door tot aan den ijzeren weg. Het nieuw kwartier der Van Rijswijcklei zal hierbij in waarde stijgen.

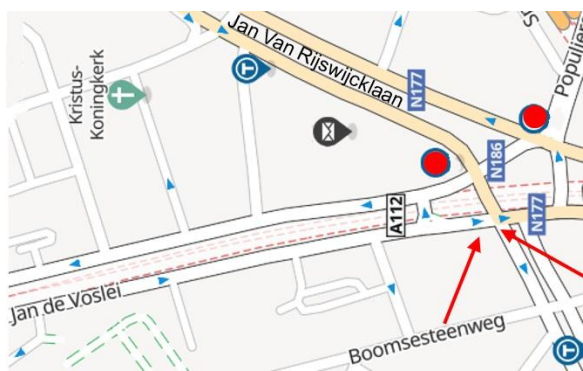
*De overweg met de Jan Van Rijswijcklaan. Aan de overkant een vertrekkensklare tram van lijn 2 richting Antwerpen.
Foto uit de krant La Métropole van 6 februari 1936: verzameling Jef Van Olmen.*

Stadsarchief Antwerpen (Felixarchief)

*De twee, toen nieuwe appartementsgebouwen aan het uiteinde van de Jan Van Rijswijcklaan vóór de opheffing van de spoorweg en de overweg. Bemerkt de sporen onderaan op beide foto's. Rechts (niet zichtbaar op de foto's) bevindt zich de overweg. Helemaal links de Christus Koningkerk aan de Jan De Voslei met haar oorspronkelijke torenlantaarn. Deze werd in de jaren zeventig afgebroken wegens bouwvalligheid en vervangen door een kleine koepel. De toren werd zo 10 meter kleiner!
Foto's (jaren dertig): verzameling Stadsarchief Antwerpen (Felixarchief).*

De huidige situatie.

De pijltjes duiden de richting aan waarin de foto's genomen werden, de rode cirkels de twee nog bestaande appartementsgebouwen.

De rode stippellijnen duiden de ligging aan van de Jan De Vos(weg)tunnel; de spoorlijn volgde ongeveer hetzelfde traject, maar boog rechts wel naar boven af richting Wilrijk.

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacobs & Jef Van Olmen.

*Het eindpunt van tramlijn 2 aan de Jan Van Rijswijcklaan. Rechts de Populierenlaan. Links steekt boven het appartementsgebouw de torenlantaarn uit van de Christus Koningkerk. Achter de fotograaf bevindt zich de overweg.
Foto (midden jaren dertig): verzameling Stadsarchief Antwerpen (Felixarchief).*

*Het eindpunt van tramlijn 2 aan de Jan Van Rijswijcklaan, gezien in de andere richting. Links achter de tram bevindt zich de overweg.
Foto (midden jaren dertig): verzameling Stadsarchief Antwerpen (Felixarchief).*